

Quo vadis ČCE

Pozvat mne jako řečníka na kurs SPEKu nebude možná shledáno jako dobrý nápad. Sám se cítím jako osoba k pohovoření o zadaném tématu málo kvalifikovaná, jsem mimo nějaké rozhodovací procesy, a těší mne, že jsem mimo. I života ve sboru se zúčastňuji jen jako nepracující důchodce, zdroje informací, o dění v ČCE nevyhledám, i církevní tisk nečtu, ani do něj nepíšu, neboť nechci rozčilovat sebe ani jiné. Už tak jsme se kvůli kauze konzervatoře v Olomouci a tzv. restitucím rozkmotřil s přáteli a to rozkmotření mi vadí. Dneska, chce-li člověk v církvi o církvi něco říci, je to díky elektronické komunikaci snadné. Současně ale mám ten dojem, že zesílila uvnitř církve osobní dotčenost a urážlivost, Tento dojem může ovšem být povýtce subjektivní, související s mým předčasně zahájeným stárnutím, které se i u jiných podobně postižených subjektů projevuje hodnocením, že za našich mladých let to bylo nějak lepší a nebolela nás kolena. No, ale chtěli jste to... vyzvala mne k povídání osoba, jíž si vážím (Elen Plzánková) ,tak mě tady máte.

Příznačné je samo téma „ Quo vadis, ČCE“. Starokřesťanská legenda však tuto otázku klade do úst apoštola Petrovi, který u bran Říma potká Krista a jeho se ptá, kam jde. A to je právě to, co my neděláme. My se ptáme, kam jde ČCE, vystačíme si se svým tázáním o nás a se svými otazníky a dotazníky. Asi se nepřiznaně obáváme, že by Pán mohl odpovědět, kdybychom se ho zeptali, a my pak třeba uslyšeli, že on jde právě opačným směrem než my. Jsme zaujati svým směřováním, svými vizemi a supervizemi, vytvářením „*multiparametrického modelu. či jiného vhodného nástroje pro kvalifikovaný odhad dlouhodobého vývoje církevních financí v závislosti na parametrech majetkového narovnání*“ (to jsem si nevymyslel, to je citace z usnesení synodu) . Na otázku „Pane, kam jdeš“, abychom tě, Kriste, mohli klopýtavě a křivolace, ale přece jen následovat, na to teď není čas.

Ve sboru jsem jako i jiní účastníci i sborového shromáždění obdržel „manuál pro rozhovor o budoucnosti sboru „. “ Je tam, 49 otázek , ale žádná z nich není „quo vadis, Domine“ ,a jméno Ježíšovo se tam ani jednou nevyskytuje. Kristus jaksi není naše téma, do rozhovoru o budoucnosti sboru nepatří. . Kdybych tedy měl přece jen vyjádřit svůj dojem, kam kráčí ČCE, řekl bych, že ke stále větší soběstačnosti - čím dál tím víc sama se sebou si vystačí.

Bratr v Kristu, František biskup Radkovský z Plzně, měl odvalu napsat veřejně, v nedávném pastýřském listu toto: *Přestože máme v diecézi více kněží, věřících nám ubývá.... Sledujeme, jak se zmenšují počty účastníků nedělních bohoslužeb. Před dvaceti lety, při vzniku naší diecéze, jich bylo cca 12 000, v roce 2004 10 600 a podle posledního oficiálního sčítání z roku 2009 jenom 9 196, tedy o čtvrtinu méně! Dá se říci, že každý měsíc ztrácíme kolem dvaceti*

věřících v naši diecézi. Je jasné, že pokud tento trend nezastavíme, tak za několik málo let u nás živá církev – to znamená věřící – nebude vůbec.

Že ani ČCE za nějaký čas nebude vůbec, je víc než pravděpodobné, ale neslyším žádného evangelického Radkovského, který by sestupný trend ČCE připomněl, Zřejmě umřu dřív než ČCE, neboť poločas rozpadu církevních institucí je dlouhý. Celkově ale naše církev stárne a umenšuje se. Ano, jsou i sbory, kde účastníků přibývá, a to je nádhera o to větší, že jsou výjimečné. A výjimečně se objeví někdo nový, takříkajíc ze světa, a nechá se pokřtít. To byly také vrcholy mé kazatelské radosti, asistovat u podstoupení křtu z vlastního rozhodnutí a po přiměřeně důkladné katechezi. Dodnes se raduji z takových znamení života jako Jonáš pod skočcem. Sice Hospodin nastrojil červa a ten skopec dost brzy uschnul, ale i tak rašení nových věcí bylo krásné. A tak to asi půjde dál, tu a tam se objeví i čistá drobná radost, jak to v životě stárnoucího člověka i stárnoucí církve bývá. Nu a po etapě stárnutí přijde umírání. Však není důvod, proč by instituce zvaná ČCE, měla trvat věčně. Vzniklá v r. 1918 - k velké hořkosti Jana Karafiáta – a může se zase nějak rozdělit a přeskupit, či docela zaniknout, k radosti zase jiných Karafiátů. A kdyby zanikla, nu což, Pravda Páně půjde dále, a z kamení si probudí Bůh syny Abrahamovy, když na to přijde. A semeno musí zemřít, aby užitek přineslo. Tedy hledím do budoucnosti s důvěrou a s radostným očekáváním. A také s vděčností.

Rád vyznávám „jak je psáno v Zásadách z r.1968, což je text, který jsem v mládí přijal za svůj, že „*V Kristově církvi žili a žijí i dnes jednotlivci, kteří na ě nesou nepopsatelnou záři Ukřižovaného. Sami o tom nevědí, ale svým životem vytvářejí skutečnosti, které nedovedeme popsat, ani vysvětlit...vyznavači evangelia působí svou osobností na své bližní a zasahují hluboko do života společnosti*“. Takové lidi jsem potkal a potkávám v ČCE, a to dokonce hojněji než jinde, protože tam se ponejvíce pohybuji a zřejmě i pohybovat budu, pokud se budu pohybovat.

Nepochybuji, že lid Páně, složený z jedinců, kteří na sobě nesou záři Ukřižovaného, tu bude do skonání světa. Jsou sesíťováni v obcování svatých, při tom tvoří viditelnou stránkou církve, jejíž hlavou je Kristus a tělem shromáždění vyvolených, řečeno s Husem. Tato církev určitě nezahyne. Snadno ale může zahynout ta, jejímž : tělem je sbor kardinálů, a hlavou papež, jakž chápal církev Mistr Pálež. V naší evangelické verzi se tato pálečovská ekleziologie objevuje, když všechna slavná zaslíbení daná církvi, kterou Kristus zamiloval a brány pekelné ji nepřemohou, vztahujeme bez dalšího na instituci, jež má IČO_ **00445223**

Napsal nedávno jeden autor do Svobodných protestantských stránek toto „*Podmínky pro to, aby ČCE žila a rostla, se příliš změnila na to, aby dál byla*

možná...našemu druhu nezbude než zaniknout nebo zmutovat . Poučit se můžeme od brontosaurů stejně jako třeba od přesličky ...

Pisatel zařadil zanikání ČCE do širších souvislostí, o nichž lze diskutovat , ale jež nelze popřít.

Jednu z významných okolností bych přidal:

V Zásadách ČCE z r.1968 stojí: , „*církev se opírá o rodiny jako o své pilíře*“. Co s tím o půl století později, kdy se téměř zouplna naplnilo přání Bedřicha Engelse , aby „*monogamní rodina přestala být hospodářskou jednotkou společnosti.*“ ? Monogamní rodina přestala být pilířem církve.

Rodina je určitou životní formou, která se ujímá lidské sexuality a zpracovává ji. „*Církev trvá i v moderní době na stanovisku, že mimomanželský styk je hříchem* „- tak tohle není citát z „*Humanae vitae*“, ale ze Zásad ČCE z r. 1968. Ve své době, před pouhými 45 lety, to neznělo nijak mimozemšťansky. Však zdrženlivost byla tehdy nejlevějším a nejspolehlivějším antikoncepčním prostředkem. Ale ta doba je pryč, a my nevíme co s tím.

A nechce se nám o tom mluvit, nechceme přiznat, že naše evangelické „aggiornamento“ v oblasti sexuální morálky pokročilo, a ne nějak vědomě a programově: my se prostě duchem doby také necháme unášet. Přitom ale jako církev na veřejnosti se tváříme statečně, pořád ještě něco držíme, jsme držáci, ale na druhou stranu si libujeme, že nejsme žádní zákoníci ani farizeové. Sami sobě dlužíme inventuru, co vlastně ze sexuální morálky stále platí a co ne. Občas si o tom i popláčeme, znám to i ze své rodiny, kde upravujeme nejvhodnější režim střídavé péče našich vnuků. Matláme se v tom a patláme stejně jako všichni, uvykli jsme soužití s přáteli a přítelkyněmi, a neřešíme to, Jsme na tom jako naši současníci obecně, snad jen tu a tam s mírným zpožděním. Zkrátka rodina, ani ta farářská, dnes pilířem církve není. Nu a bez pilířů stavba stát nebude. Takže buď řekněme, že ta metafora s rodinami jako pilíři církve se našim otcům moc nepovedla, anebo řekněme, že je výstižná, a že se ČCE vskutku hroutí. Však i učedníci Ježíšovi dokázali hlasitě zvolat „*Pane, zachraň, hyneme*“ a dobře, že tak zavolali.

Již citovaný autor výstižně napsal: *Vymizelo písmáctví a písmácká kultura,fundament českobratrského evangelictví ...Sbory jsou složeny z jednociferného počtu členů, kteří se v Písmu hlouběji orientují ...co si s písmáctvím počít v situaci, kdy skoro nikdo nic nečte a kdy vymizelo spontánní umění zacházet s textem ?*

Teď odbočím k tématu žhavému, které však okrajově s písmáctvím přece jen souvisí. Totiž, že církev povážlivě rezignovala i na obyčejné písmácké řemeslo, na výklad textu; kdyby ne, nebylo by možné v letáku číst otázku „*kolik procent církevní restituce by měla užít ČCE na diakonické a rozvojové projekty*“ ? V zákoně č. 428/2012 Sb. se slovo „restituce“ nevyskytuje ani jednou. Řeči o

restitucích natož o vrácení toho, co bylo ukradeno, jsou jen ústní tradice a kouřové clony, nikoli znění zákona. Ten kupodivu je formulován velmi uvážlivě a hovoří o „vydávání majetku povinnými osobami osobám oprávněným“ a vyjadřuje intenci „zmírnit následky některých majetkových a jiných křivd“. Už z těchto formulací pozorný písmák vyčte, že tento zákon upravuje do podoby vynutitelného předpisu určitá politická rozhodnutí (např. výběr určitých oprávněných osob a nepřípuštění jiných), nikoli principy přirozeného práva či zjeveného Desatera Božích přikázání.

Nechci se příliš opakovat, tu a tam jsem již k tomuto tématu pár poznámek porůznu utrousil, jen připomenu že oněch 2 266 593 186 Kč nejsou žádná restituce – rarášek, který se nám posmívá, že jsme na tuto mystifikaci naletěli, vystrkuje růžky už z té cifry : ono se nám restituuje pár miliard a 186 korun, přesně ! Zákon tyto peníze nazývá paušální finanční náhradou, v důvodové zprávě se dvakrát objevuje vysvětlení, že jde o náhrady za nevydaný, nejspíše nevydatelný majetek. My ale o majetek v této výši nikdy nepřišli ! Tak jakápak restituce, milí bratři písmáci a exegeti? Přece platí, co je v zákoně psáno a říká-li něco jiného ústní tradice, větší váhu má text,

22. února 2013, kdy byly podepsány smlouvy mezi církvemi a státem podle zákona 428/2012 Sb, je přelomové datum. Do podpisu jsme měli možnost ještě o těch věcech už s větší znalostí v církvi na všech úrovních hovořit, protože zákon dával lhůtu do konce září. Výzva k podpisu smlouvy přišla z Úřady vlády snad telefonicky, a snad do dvou dnů si církevní představitelé včetně statutárních zástupců naší církve, pospíšili, aby honem, honem podepsali. Nechápu, proč panu Nečasovi či paní Nagyové, nebo kdo to tehdy z úřadu volal, neřekli: „nás ještě čeká zasedání synodu, tam to potřebujeme všechno probrat, ale nebojte, do konce září vám dáme vědět.“ 22. února 2013 dostala demokracie v této zemi těžký úder a strašně mne mrzí, že mezi těmi ranami byla i moje církev ČCE.

Plně souhlasím s názorem, že

Chce-li nějaká vládní koalice jakoukoli politickou otázku řešit s perspektivou delší, než je její volební období, musí jednat s opozicí. Má-li fungovat „volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy“ (Ústava čl. 5), nesmí existovat možnost, aby jedna vládní koalice jakýmkoli způsobem omezovala zákonodárné působení nějaké budoucí parlamentní většiny.

Vláda ve spolupráci s koaliční většinou, navzdory tomu, že i koaliční poslanci mají hájit zájmy veřejnosti proti vládě, se však pokusila při vyrovnání s církvemi vytvořit právní stav, který by příští vlády a parlamenty již nemohly ovlivnit. O ustanovení, které je v zákoně, byly v pátek 22. února uzavřeny smlouvy, které mají být nevypověditelné. Za tím účelem jsou suspendována pravidla, která jinak platí o vypověditelnosti jakékoli svobodně uzavřené smlouvy. Každý cítí, že smlouva, kterou nelze vypovědět, je nemravnost. Baptisté jediní velmi prozíravě smlouvu nepodepsali. Vládní koalice úmysl omezit svobodné

rozhodování příštích generací ani nezastírala. –Tato slova, která podpisují, nenapsal komunist, ani sociální demokrat, ale konzervativně pravicový politik br. Jiří Payne. V této věci jsem s bratrem Jiřím zajedno a nijak mne netěší, že se zase spolu s ním a několika jinými musím ve své církvi zase cítit jako disident, což je oproti tomu, že žádný 17. listopad už zřejmě nepříjde.

Zákon 428/2012 Sb. byl protlačen s odřenými zády a s ostudou, bez podpisu prezidenta, proti vůli senátu, oné „podivné noci, plné úkladů“, kdy se toho hodně divného stalo. Motorem toho dění byly, domnívám se, zájmy oligarchů a adeptů na oligarchy. Developeři všech zemí dovedou vyčenichat, kde leží peníze, aby vynesly ještě větší peníze. Však žijeme v zemi, kde se dějí všelijaké nekalosti. Velmi výstižně je popsala nedávno synodní rada ČCE: *spousta finančních prostředků se ztrácí na účtech anonymních společností, které vlastní podivní lidé napojení na současnou zvolenou politickou reprezentaci... za velmi nebezpečný trend považujeme zákulisní vliv na politická rozhodnutí těmito lidmi, kteří se žádné politické volbě ani veřejné kontrole nepodrobili. Vidíme, že se tak řízení českého státu postupně přesouvá od demokraticky zvolených politiků k lidem s podivnou minulostí, kteří se z principu nemusí zodpovídat nikomu.*

Mám podezření, hraničící s jistotou, že v pozadí úspěšného pokusu převést velký majetek ze státního vlastnictví do režimu soukromého vlastnictví bez přívlastků jsou lidé, kteří se nemusejí zodpovídat nikomu. Však víme, že ve střední Evropě pozemky mají hodnotu stále jen stoupající a kdo má peníze, ten si k lesu koupí i zákon, který mu umožní výkon vlastnických práv bez jakýchkoli omezení.

Každý zákon má i své metajurstické pozadí, v případě zákona, který má zmírňovat křivdy minulosti, i svůj výklad dějin.

ČCE podpořila podpisem smluv se státem podle zákona 428/2012 Sb. výklad, který podal jeden poslanec, jenž samozřejmě pro tento zákon hlasoval.

Citují: *“Vidím v našich dějinách tři zemské škůdce. Za první Josef II. – sáhl na soukromý, konkrétně církevní majetek; za druhé Tomáš Garrigue Masaryk – zradil císaře pána a sáhl na soukromý majetek prostřednictvím pozemkové reformy a za třetí Edvard Beneš. Byl to zbabělý a mstivý ctižádostivec, který zradil všechno a všechny,* tak vysvětlil svou volbu poslanec Dr. Daniel Korte. (Parlamentní listy 16.3.2012)

ČCE se nechala zaplést do hrátek velkého byznysu a přijala od státu peníze, které zdaleka přesahují hodnotu kdysi jí zcizeného a již nevydatelného majetku. Přivlastnila si tak peníze, které jí nepatří. Do církve byl vylit jed.

Ježíš nás přece varoval, že „kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce“. Žít z výnosu vlastního majetku je pro církev past: záhy se jí pění o poklady na zemi stane srdeční záležitostí, na nic jiného pak nebude mít ani čas, ani cit.

Jako „hospodářsky soběstační“ nebudeme věrohodní pro lidi, jimž nikdo křivdy na nich spáchané nezmírní, kteří s úzkostí sledují, jak reálná hodnota jejich důchodů a rodinných příjmů klesá, zatímco pokrytí základních životních nákladů stoupá. Těžko někdo uvěří našimi ústy hlásanému evangeliu, že je dobré odložit zbytečné starosti a hledět na ptačtvo nebeské, které nebeský Otec živí, pakliže budou po třicet let přitékat do banky pravidelné a inflaci zohledňující „náhrady“. Hladový systém nevěří.

Církev, má-li být věrohodná, musí být nezajištěná, odkázaná na nevymahatelné dobrovolné přispívání. Že to není utopie, prokázali naši evangeličtí předkové po vydání Tolerančního patentu. Museli si nejen financovat svého pastora, ale ještě k tomu odvádět poplatky katolickému faráři. Vydrželi to a my z jejich odkazu žijeme dodnes. Přece kdo hledá nejprve Boží království a jeho spravedlnost, tomu vše potřebné bude přidáno. Nebo už tomu nevěříme ?

Navrhuji , abychom prokázali ducha ekumenismu a každoročně přispívali Bratrské jednotě baptistů 20% z částky, která nám má po dobu třiceti let přistávat na účtu. Zbytek,tj. 80% navrhuji rozdělovat těm, kdo byli skutečně okradeni – ne za komunistů, ale teď. Však krádeže tvoří 54 % trestných činů. Sirotků a vdov je mezi těmi okradenými spousta, tož rozdělujeme rozumně, ale utraťme to všechno, až do těch 186 korun. Fond takto fungující by mohl nést název K-systém, od slova kompenzace, a v podtitulu by mohlo být napsáno „všechno,co bylo ukradeno, nemůže být vráceno, nechť jsou tedy křivdy alespoň zmírněny“.

A teď zpátky k písmáctví:

Písmáctví je vskutku fundament naší církve, naše jedinečnost, naše nazorejství. ,Když skoro nikdo nic nečte, my číst budeme, a to především bibli. Buďme do Bible začtenými podivíny, kteří si lámou hlavu nad možnými významy textu. Pěstujme čtenářské hnidopišství, o otevřenost tomu ostatnímu se postará sama doba. Buďme my, malá a stále se umenšující církvička, věrni nad málem. Naším autentickým málem jsou bohoslužby s kázáním jako hlavní náplní našich shromáždění. Jak v Zásadách z r. 1968 stojí: *“církev vydává svědectví ve formě kázání Božího slova(kdežto v katolické církvi stojí na prvním místě bohoslužebné úkony, která mají vyjádřit Kristovu oběť a Boží přítomnost)”* .To je výstižné. Nechme zvěstování Kristovy oběti a Boží přítomnosti liturgickými úkony a liturgickou stavbou jiným,kteří to mají zaběhané a zažité a slyšme od nich, od těch příkladně pravdivých, že svátosti a liturgie nejsou všelék ani u nich, natož u nás, kteří jsme nemocní jinak než římský katolíci. Cituji z Františka Radkovského:

„Je zcela jisté, že nestačí svátostná služba, na kterou jsme byli připravováni. Bohoslužby a svátosti, kterými sloužíme, nedokážou působit tak, aby udržely

počet věřících, a přece jsme Kristem povoláni slovy: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium.“ Co můžeme udělat pro to, aby se o Kristu dozvědělo více lidí ?-

Už jsem také leckde byl a všelijakou liturgii okusil, některá se mi líbila méně, jiná víc. Vyznávám ale, že nejsilněji se mě vždycky dotkla zvěst evangelia skrze střídme evangelické bohoslužby s povedeným kázáním. O ničem lepším nevím. Přijdu li někam do kostela, kde jsou všeho všudy čtyři účastníci, , ale slyším svědomitě, s osobním ručením a s pokorou připravené kázání, říkám si, tady je život, i když není vidět, ale on si Hospodin z kamení probudí syny Abrahamovy.

Ovšem otázka, *Co můžeme udělat pro to, aby se o Kristu dozvědělo více lidí ?-* ta trvá, a nechť nás i sužuje a trápí, stejně jako otázka „Pane, kam jdeš“.

Projev Miloše Rejchrtů na farářském kursu 28.1.2014